

- V. JELIĆ: Quae est ista — dvoglasni ženski zbor i glasovir.
 B. KUNC: Draga priča — glasovir: s. Slavka Sente III godina.
 & Exsurge, Ulazna pjesma bivše Šezdesetnice — gregorijanski koral.
 & Alleluia, Ulazna pjesma za Uskrs — gregorijanski koral.
 C. DEBUSSY: Arabesque — glasovir: s. Cecilija Kobal, I godina.
 K. KOLB: Ti si Petar — dvoglasni ženski zbor.
 I. KOKOT: Gospoja si — troglasni ženski zbor.
 K. ODAK: Hvali duše moja — četvroglasni mješoviti zbor.
 J. S. BACH: Koncert za dva glasovira u c-molu (Allegro, Adagio, Allegro) — prof. s. Immaculata Malinka, i prof. s. Mira Cobenzl.
 J. Š. SLAVENSKI: Grad gradile — četvroglasni mješoviti zbor.
 V. LISINSKI: Zbor Hrvatica iz opere »Porin« — dvoglasni ženski zbor.
 A. MILANOVIĆ: Eto pletem — četveroglasni mješoviti zbor.
 Dirigent: M. A. Milanović
 Pratinja na glasoviru: prof. s. Immaculata Malinka.
 Druga glazbena priredba bila je pri kraju ove školske godine 29. travnja, u dvorani Instituta. Bila je to uobičajena godišnja »produkcija« slušača. Program je bio slijedeći:
1. a) G. P. da Palestrina: Deposuit potentes — troglasni ženski zbor.
 b) I. Lukačić: Canite et psallite — četveroglasni mješoviti zbor.
 2. a) V. Lübeck: Preludij i fuga u F-duru — orgulje, J. Knežević (II).
 b) J. S. Bach: Toccata d-mol — orgulje, o. S. Petrušić (IV).
 3. a) W. A. Mozart: Sonata F dur I. st. K. V. 332 — glasovir
 o. R. Radišić (III)
 b) F. Chopin: Walzer F dur op. 34 No. 3 — glasovir
 D. Slivnjak (IV).
 4. a) Antifona za blagoslov grana na Cvjetnicu — gregor. koral.
 b) Alleluia, ulazna pjesma na Uskrs — gregorijanski koral.
 5. a) J. S. Bach: Preludij a-mol — orgulje, s. M. Mačina (IV).
 b) C. Saint-Saens: Preludij u C duru — orgulje, E. Rakarić (IV).
 6. a) I. Lhotka-Kalinski: Stari dalmatinski plesovi:
 Contradanza I
 Starački ples
 Hrvatski ples
 Perlipaja
 Contradanza IV — glasovir, A. Tomas (I).
 b) B. Kunc: Mala vojska — glasovir, s. S. Sente (III).
 7. a) Z. Špokjar: Rukovet narodnih pjesama — troglasni ženski zbor.
 b) A. Milanović: Na brodicu (dalmatinske narodne pjesme)
 — četveroglasni mješoviti zbor.

Iza ovog koncerta govorio je slušačima Instituta zagrebački biskup Kuharić o potrebi suvremenog stvaranja u liturgijskoj glazbi, te je potaknuo slušače Instituta »neka traže umjetnički vrijedan glazbeni izraz za današnjicu, za današnje generacije, koji će moći biti živi izraz današnje zajednice i njezine ljubavi prema Bogu.« Biskup Kuharić je između ostalog rekao: »Na glazbenom se Institutu pripremaju orguljaši i orguljašice. Njima je svrha da pripremaju i pomažu sudjelovanje u svetom bogoslužju. Da svojom stručnošću i svojim darovima koje im je Bog dao doprinesu da sveto bogoslužje doista bude na visini, da se tu sav čovjek nađe u susretu sa svojim Bogom, da se tu izrazi u svim svojim mogućnostima, da što autentičnije izrazi svoju vjeru, svoju pobožnost, adoraciju, zahvalnost Bogu.

Mi vidimo da se muzički izrazi razvijaju u vremenu, generacija za generacijom uvijek traži nešto novo, donosi nešto novo. U ovom programu što smo ga slušali, predstavljena nam je, uglavnom, klasična crkvena glazba, religiozna glazba koja je univerzalne vrijednosti, koja je pobijedila sve promjene u povijesti, promjene ukusa, i koja uvijek nosi svoju poruku, koja je uvijek prihvatljiva ne samo ljudskom uhu nego i ljudskom duhu jer stvarno prenosi jedan trajni sadržaj a ponikle je iz dubina čovjekovih i u srži je svojoj umjetnička. Ona ima uvijek duboku umjetničku vrijednost, ona jest i ostat će trajno vrijedna.

Ali ne bi bilo dobro ako bismo se zatvorili samo u prošlo univerzalno umjetničko stvaranje. Danas, baš u ovoj liturgijskoj reformi, kad se na poseban način naglašava sudjelovanje naroda Božjega u svetoj misi, i kada glazba kao na neki način malo potisnuta, kao da joj je malo sužen prostor u svetom bogoslužju, eto baš danas trebalo bi tražiti jedan adekvatan izraz koji će biti umjetnički vrijedan, ali koji će odjekivati i u duši današnjeg čovjeka.«

Treći, veoma uspješni koncert bio je za građanstvo Zagreba u prepunoj dvorani »Marko Križevčanin«, 8. lipnja o. g.

Duro Tomašić

d) Sve dur i mol (prirodne, melodijske i harmonijske), ljestvice kroz 2 oktave i u protupomaku; nadalje rastavljeni trozvuk u maloj rastvorbi.

II Teorija:

Opće osnove teorije, dur i mol ljestvice; intervali; trozvuci I, IV i V stupanja u svim tonaliteta.

III Solfeggio:

Pjevanje solmizacijom ili neutralnim slogom lakših diatoničkih napjeva u duru.

IV ispitivanje glazbene memorije i sjećanja za ritam putem usmenog diktata koji obuhvaća primjere od nekoliko taktova.

Nove inicijative

(Koncerti uz liturgiju ili izvan nje)

Mozartova »Krunidbena misa«, jedno od najljepših djela crkvene muzike, izvedena je u travnju o. g. u Franjevačkoj crkvi u Samoboru u izuzetnim okolnostima. Njena izvedba, koja je tekla paralelno s misnim obredom, bila je popraćena i kratkim didaktičkim komentarom između pojedinih stavaka. Tako je svaki od posjetilaca, koji su te nedjelje do posljednjeg mjesta ispunili crkvu, mogao u Mozartovoj glazbi potražiti svoj vlastiti doživljaj. U izvanredno akustičkom prostoru Franjevačke crkve, iza oltara, a ispred razigrane pozadine barokne freske Janeza Ilovšeka, smjestio se nevelik ansambl: komorni zbor crkve sv. Franje u Zagrebu, instrumentalni ansambl sastavljen od članova orkestra Zagrebačke filharmonije i Radiotelevizije Zagreb i četvero solista — Blaženka Milić, sopran, Dunja Vežović, alt, Zvonimir Prelčec, tenor i Franjo Petručanec, bas. Izvedba, kojom je ravnao Kristijan Petrović, bila je sretno odvučena u zvučnim odnosima ansambla i solista, monumentalna i precizna u nastupima zbora, melodijski raskošna u dionicama četvero vokalnih solista između kojih se posebno izdvojila lirska linija velikog sola Blaženke Milić u završnom »Agnus Dei«. Djelo je odjeknulo dinamično i reljefno, stilsko i čisto i interpretativno uzbudljivo, a u okolnostima koje su njegovu izvedbu učinile osebujnom svečanostu.

U crkvi sv. Franje u Zagrebu održavaju se jedamput tjedno komorno solistički koncerti koji privlače širok krug slušalaca. Popraćeni su didaktičkom konferansom, (Sebastijan Golenić), pa je njihova obrazovna vrijednost znatna.

Obnovljene orgulje u župnoj crkvi Slavetić

17. siječnja — na dan sv. Antuna, patrona župe — u župnoj crkvi zagrebačke nadbiskupije SLAVETIĆ kod Jaske uz veliko učešće naroda, okolnih župnika, prigodnog misionara V. Pulišića, orguljara I. Faulend-Heferera prije svečane pučke mise A. Milanović blagoslovio je potpuno obnovljene orgulje i predao ih za svečanu liturgijsku uporabu.

Orgulje je izradila tvrtka Heferer iz Zagreba godine 1911. kao 217. opus. Imaju manual, pedal, šest zvučnih registara, tri kopule i dva kolektiva:

Manual, C—f³, 56 tipaka i tonova

1. Principal 8 (duboka oktava drvena)
2. Copula 8 (2 duboke oktave drvene)
3. Aeolina 8
4. Oktav 4
5. Rauschquinte 2 2/3, 2 str.
Pedal, C—g, 20 tipaka i tonova
6. Subbas 16 (drveni). Zbog niskog krova u crkvi nad korom, duboke svirale su konstruirane prelomljeno i po dva puta.

Spojevi:

- a) Oktav koppel
- b) Suboktav kooppel
- c) Pedal koppel
Ukidač za svaku kopulu.

Čvrste kombinacije:

- d) Piano
- e) Forte (Tutti)
Ukidač za svaki kolektiv.

Sistem orgulja je bio pneumatski na ispusni i izmjenični zrak a pogon mijeha mehanički.

Za dugi niz godina orgulje nisu pregledavane ni popravljane te je zub vremena napravio »svoje« i postale su neuporabive. Zauzimanjem župnika Franje Nežića i uz financijsku potporu naroda orgulje su razmontirane i prenijete u Zagreb u radionicu tvrtke Heferer. Tu su potpuno renovirane i popravljene.

Restauracija je obuhvatila slijedeće radove:

1. Izmijenjen je sistem ispusnog zraka pregradnjom sviraonika i tonskog relais-a manualne zračnice: izrađeni manualni tonski ventili i aparati za kopule, novi pedalni tonski ventili, nove olovne cijevi većeg presjeka (6 x 8 m) za sviraonik i trakturu. Pregrađen je tonski relais man. zračnica od izmjeničnog na pritisni zrak. U sviraoniku je, na pristupačnom mjestu, montiran vijak za reguliranje zraka, funkcije za tonove.
2. Obnovljene su manualne i pedalne klaviature kao i registratura sviraonika.
3. Izmijenjeno je preko 300 kom. membrana (mješćica) za zračnice,

relais i aparate sviraonika (novi kopulni aparat).

4. Obnovljeni, uređeni i regulirani su svi konstruktivni dijelovi orgulja uključivši bronžiranje prospektivnih svirala.
5. Zamijenjen je mehanički pogon mijeha s električnim bešumnim ventilatorom ugrađenim u orgulje, s odgovarajućim mijehom regulatorom. (Ovom operacijom postao je pristupačan prilaz svim funkcionalnim dijelovima orgulja, što je važno u slučaju popravka i podešavanja).
6. Pravilno su intonirani i ugođeni svi registri.

Kolaudaciju orgulja 17. siječnja ove godine, obavili su Anđelko Klobučar i Anđelko Milanović. Orgulje su znalčki i majstorski restaurirane i popravljene. Liturgijskoj službi — kojoj su i namijenjene — naime da prate zbornu i pučko pjevanje, veoma dobro će poslužiti i zadovoljiti, a spretna orguljaš će na njima — iako su jednodnevne — moći lijepo izvesti umjetnička djela iz orguljaške literature. Zato čestitamo tvrtki Heferer, osobito njezinu rukovodiocu I. Faulendu na ovako dobar broj restauraciji i popravku orgulje. Župnik Franjo Nežić neka posluži kao dobar i živ primjer ispravnog shvaćanja postkoncilskog zbornog i pučkog pjevanja i sviranja kod novih svećanih liturgijskih čina. Franjo Nežić je pravilno shvatio i u praksu proveo poruku, svim župnicima svijeta, prefekta kongregacije svetih obreda i predsjednika Vijeća za provedbu Konstitucije o svetoj liturgiji, kardinala Benno Guta: »Napravite ne znam kakvu žrtvu, ali opskrbite svoju crkvu orguljama; vaši će vjernici radije i lakše pjevati«.

A. Milanović

Zlatni jubilej pjevačkog zboru župe Svete Marije

Pjevački zbor župe Svete Marije iz Zagreba proslavio je u svibnju ove godine rijetki jubilej — pedesetu godišnjicu postojanja i vrlo uspješnog rada. Tom zgodom zbor je pod ravnanjem svog dirigenta dr. Babuša priredio za javnost koncert u Zagrebu, Subotici i Osijeku. Osim toga zbor je učinio i društveni izlet u »večni grad«, gdje je za naše iseljenike izveo prigodni program. Za ovaj jubilej agilni župnik kanonik Nikola Borić dao je restaurirati orgulje u župnoj crkvi. Restauraciju je obavila tvrtka »Heferer« zamjenivši dotrajali pneumatski sistem starih orgulja sa elektromagnetskim, te promjenivši djelomično staru dispoziciju orgulja. Dodan je i veoma uspjeli registar jezičnjak tromba 8'. Restauracija orgulja je posve uspjela te su te prije gotovo neupotrebljive orgulje sada prikladne i za koncertno muziciranje.

M. D.

Nesvakidašnja priredba

Obnova splitske nadbiskupije i metropolije proslavljena je i jednom nesvakidašnjom priredbom u Narodnom kazalištu 22. studenoga 1969. U posebno pripremljenom programu, u kojem je na vrlo jezgrovit i zanimljiv način prikazana povijest splitske metropolije od njezina postanka do ovogodišnje obnove, sudjelovao je veliki pjevački zbor sastavljen od osamdeset pjevača splitskih crkvenih zborova, orkestar pod ravnanjem *Vida Kuzmanića*, solisti *Alma Peranić*, *Ante Kusić*, *Neno Smodlaka* i *Josip Šerka*, te tri konferansjera.

Osim govornog dijela, u kojem su se mogli čuti izvorni ili slobodno sastavljeni tekstovi velikih likova iz splitske i hrvatske povijesti, program je bio ispunjen odlomcima iz Händelova oratorija »Mesija« i Bajamotijeva »Prijenosa sv. Dujma«, prvog hrvatskog oratorija, koji je nastao i izveden u Splitu godine 1770., te Verdijeve »Zdrave Marije« iz opere »Otello«, kao i recitacije »Lada« Marijana Čaglja.

Iako se ne radi o profesionalnim umjetnicima, osim opernih solista Alme Peranić i Josipa Šerke, te, naravno, orkestra (sastavljenog uglavnom od članova splitskog opernog orkestra) i ravnatelja Vida Kuzmanića, može se reći, da je cjelokupna izvedba bila na umjetničkoj visini i gotovo besprijekorna. Zbor je, koji je imao i ulogu govornog zbora, osobito uspješno svladao teškoće, koje pred izvođače postavlja složeno polifonijsko tkivo »Händelova oratorija, te su »Slavodobitni zbor«, a posebno majestetični »Alleluja« zazvučali u svoj svojoj punoći i ljepoti, i u inače svečano ozračje dvorane unijeli još više svečanog raspoloženja.

Osobita je zasluga priređivača, što su u program uvrstili odlomke iz oratorija Julija Bajamontija, jer su na taj način veći broj slušatelja, makar i djelomično, upoznali s jednim vrijednim djelom naše glazbene prošlosti i ujedno se odužili skladatelju, koji je s nepravom bio zaboravljen i zapostavljen sve do naših dana.

Uspjehu izvedbe mnogo su doprinijeli orkestar i dirigent Vid Kuzmanić, te svi solisti, od kojih je posebno bio zapažen nastup baritona Nena Smodlake.

Na kraju recimo još jednom: pristupovali smo nesvakidašnjoj priredbi, koju s pravom smijemo nazvati vrlo uspjelim oratorijskim koncertom i zbornim prikazom povijesti i uloge splitske metropolije u hrvatskom vjerskom i kulturno-nacionalnom životu.

Ivan Bošković